

Лена Элтанг (Лена Элтанг) (нар. 1964) Нарадзілася ў Ленінградзе, скончыла факультэт журналістыкі Ленінградскага дзяржаўнага ўніверсітэта. З 1988 году жыла ў Парыжы, Капенгагене, Лондане, з 1991 жыве ў Вільні. Займалася журналістыкай, перакладамі, а таксама літаратурнай дзейнасцю. З 2002 году пачала друкаваць свае вершы ў часопісах “Знамя” і “Октябрь”. Яе першы зборнік вершаў выйшаў у 2003 годзе, а першы раман (“Побег куманики”) – у 2006 годзе. І першая ж прызічная кніга трапіла ў кароткі спіс прэміі Андрэя Беллага і ў доўгі спіс расійскай нацыянальнай літаратурнай прэміі “Вялікая кніга” за 2006–2007 гады. У 2008 годзе быў надрукаваны другі раман Лены Элтанг “Каменные клёны”, за які пісьменніца атрымала прэмію “НОС-2009” (“Новая словесность”).

святлейшы ад грэцкай натуры

Вершы

* * *

(так тихо здесь, что слышен крик зимы...)

так ціха тут, што чуеш крык зімы,
які раней бы значыў што заўгодна:
ці то салют на ўскраіне трохкратны,
ці то цягнік, удалечы нямы,
наблізіўся – і мост грыміць разбіты,
ці то з травой і люлькай неўпрыкмет
на сходы выйшаў босым і, заспеты,
скрабе замок і плача твой сусед,
ці то гадзіннік запаволіў крок,
нібыта час не йдзе – стаіць на стрэме,
ці то сусед б’е крэсівам аб крэмень,
не маючы адвагі ў хісткі змрок
эрэбавы хаду сваю паскорыць,
ідзе вайной мышыная гурма,
паркетная маснічына сама
з сабою пра мінулае гаворыць,
ты чуеш, шэба? вось такія штукі
выкідвае нам неба – ай да мы,
нам па адным здае свае дамы
чатырохногі і чатырохрукі
гарачы звер, што звездаў крык зімы

* * *

(смелость душит как смех)

смеласць займае дых
уваходзь рассунуўшы вусце
ў чаратых пакінуўшы тых
хто казаў што не пусціць
што ты быццам няродны са мной
быццам юдэй у прытворы
адчуваеш цвёрдае дно?
тут пачынаецца мора
без мітусні
што тут? helianthus annuus? ціс? півоня? – зірні
рэўнасць клітыю робіць сланечнікам
насенне ёлупаў з наканечнікам
не! гэта ціс поўны згубы
чырванагубы
ох не трэба хай лепш півоня
як дар
як самотны слон на цэйлоне
сам сабе паміраючы гаспадар
чырвоная кветка шалёная сведка забаў
як твой рот што зранку спакусіць
па такую хадзілі ўначы покуль дзяцел спаў
калі плініў не хлусіць

concha de jabón
(concha de jabón)

махнемся на абмылачак жыцця
ў той ваннай між люстэркаў запацелых
калі ў брэтані ў пастцы пачуцця
мы змрочных д'яблаў абуджалі ў целах

з абмылачкам мне ўтульней у пятлі
зашморгнутай вакол пакорнай шыі
з ім удваіх засвою ўсе чужыя
гатэлі й душы на чужой зямлі

жывым табе не выбрацца з вады
такую пену крон зрабіў чырвонай
каб каліпіга трызніла ягонай
сухою боскай лютасцю заўжды

падлі вады падлейшай пагатоў
мне ўсё раса я ўсё прыму на веру
і выслугу ключоў са звязкаю гадоў
і катафракт што сыдзе на кіферу

* * *

(пчэлы ваш хазяин умер! я стучу по улью палкой)

пчолы, гаспадар памёр ваш! кіем стукаю ў іх вулей
марнатраўнік і прапойца ён мантачыў свой даход
заставайцеся са мною на правах дзяцей зязюлі

толькі чур мяне не джаліць і дзяліць са мною мёд

не – гудзе ў адказ мне вулей – мы жытло сваё зачынiм
месца гiблае пакiнем вербалозы й скразнякі
залатым чарнёным роем згiнем заўтра ў небе сiнiм

ты ж у нас як на далонi нам з табою не з рукi

ты нi ўдар нi пацалунак дзе твой дом? дзе твой кiрунак?
вось i б'юць цябе мiдзяне персы гоняць у рабы
ты не здолееш любiць нас мы зусiм не падарунак

нас не кожны можа песцiць ведаць можа не любы

горкі смак тваёй грачыхі нудны водар канюшыны
за васковаю пячаткай плач вільготнае пяргі
скажам маці: заўтра рушым у паўночныя краіны

падстрыгай свае паляны палівай свае лугі

* * *

(в халате из лунного света на кухню идешь за вином)

у месяца промні адзета на кухню ідзеш па віно
на кухні знаходзіш паэта што прагна глядзіць у акно
ён высушыў рэчышча ніла святога калі ты спала
пакуль на стале ёсць чарніла паэт не ўстае з-за стала

ён ціхенька крэсліў таблічку замест гаспадыню раздзець
паэт не ўваходзіць у звычку а ходзіць на месяц глядзець
святлейшы ад грэцкай натуры ў дакор непазбежнаму дню
стаіць на манер дыяскура ў прасціны хаваючы ню

вясна – кажуць мудрыя – лена а ты толькі пішаш і п'еш
гарачка бруіцца па венах і вершы за плыняй відзеж
па вільні па вільні па вільні па віннай вадзе і зямлі
бы ў віленскай гэтай плавільні ты выплавіш дні што сплылі

чытай – кажуць мудрыя – лена а горад у светлай тузе
пад дахамі плешча сіена і дахі ў блакітнай смузе
і цепліцца кадмій лімонны ледзь-ледзь праступіўшы ў вачах
і човен з няголеным богам амонам выносяць жрацы на плячах

пераклад з рускай – Андрэй Хадановіч

© Лена Элтанг, 2010

© Андрэй Хадановіч, пераклад, 2010